

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת ניצבים, כ"ח אלול התשע"ו

"טעיתי, סליחה"

האם ניתן ליצור עולם שבו אנשים אינם נופלים וחוטאים? ואולי לא זו השאלה הנכונה אלא איך אנו אמורים להגיב למקרים בהם נפלנו או טעינו?

בעוד ימים ספורים נעמוד לפני בורא עולם למשפט על מעשינו בשנה האחרונה. איך אנו אמורים להגיב על אותם אירועים שאנו יודעים שטעינו בהם?

בפרשתנו, משה רבנו מדבר על מצוות התשובה: "כי המצוה הזאת...לא-נפלאה היא ממך, ולא רחוקה היא' לא בשמיים היא...ולא-מעבר לים, היא...כי-קרוב אליך הדבר, מאוד: בפוך ובלבבך, לעשותו" הרמב"ן אומר כי במילים "המצוה הזאת" מתכוונת התורה למצוות התשובה.

באם כך הדבר, נשאלת השאלה איזו סיבה ישנה שבגללה אנו עלולים לחשוב כי מצוות התשובה היא בשמיים או מעבר לים. מה כל כך קשה בתהליך תיקון העבר? שאלה זו מתעצמת לאור הצהרת הגמרא ביומא (פ"ו:) כי "גדולה תשובה, שזדונות נעשות לו כשגגות... " ולעיתים אף "גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות". מה כל כך מיוחד וקשה בתהליך הזה?

התשובה היא שקשה להתחיל לעשות תשובה. התגובה הראשונית של אדם שיודע כי הוא טעה היא המחשבה שלא ניתן לתקן. הרמב"ם בהלכות תשובה אומר כי אדם שיודע שטעה, ואפילו אדם שיודע שעשה את הדבר ככוונה, "כשיעשה תשובה...חייב להתוודות... כיצד מתוודה? אומר אנא ה' חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובושתי במעשיי" (משנה תורה, הלכות תשובה א,א-ב).

כאן, לדעתי, מונח הקושי; כמה פעמים זכינו לראות מנהיג כל שהוא פשוט קם ואומר; "טעיתי, אני מצטער." חדשות לבקרים, אנו שומעים הכחשות, שלאחריהן תירוצים. מתי זכינו לשמוע אדם, אשר כבר הוכח פשעו, הולך בדרכו של יהודה שהגיב להאשמת תמר במילים "צדקה ממני" (בראשית ל"ח,כ"ו). מתי ראינו מנהיג דבק בדרכו של דוד המלך האומר לנתן הנביא על חטא בת שבע "חטאתי לה" (שמואל ב',י"ב,ג)?

לפני שנים רבות, כיהנתי כרב בקהילה בחו"ל שבה הצלחנו לגייס כסף לבניית בימה חדשה בבית הכנסת. באירוע שבו חנכנו את הבימה החדשה הודיתי לכל מי שתרום אך שכחתי משפחה אחת. אותה משפחה כתבה מייל זועם וחרף על כך ששמם לא הוזכר. אמנם כל התירוצים היו בידי שכן קראתי מדף מוכן שכבר עבר עליו נשיא הקהילה וחבר הוועד. גם המשפחה המדוברת לא תרמה יחסית הרבה לטובת הפרוייקט, שלא לדבר על כך שהם עצמם כלל לא הגיעו לאירוע. למרות כל זאת, החלטתי לנהוג כדברי הרמב"ם ואמרתי: "אתם צודקים, אני מצטער והדבר יתוקן". לשמחתי, המשפחה קיבלה את הדברים ואנו בידידות עד היום.

קשה למנהיג לומר "טעיתי" או "אני מצטער" מבלי להוסיף תירוץ כל שהוא. משה רבינו מאתגר את כולנו לבוא בראש השנה, או בכל זמן אחר, ופשוט לומר: "טעיתי, ואני מצטער".

כותב המאמר: הרב יהושע גרינשטיין, מנהל הכשרה ושיבוצים, מכון עמיאל להכשרת רבנים ומרבני לקהילות בחו"ל, מרבני צהר.

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

